

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: uri-utca 9. sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8-9 és d. u. 1-2-ig.)

Kiadói iroda: Városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel

Hogyan segíthetni Köszegen?

Az állami közigazgatás behozatala ma már a napirendre kerülő kérdések között foglal helyet; egyidejűleg kell azonban a vármegyék kikerekítéseit is rendezni.

Városunk e történeti nevezetességű szabad királyi város ősi jogait ezen alkalommal fogja minden valószínűség szerint érvényesíteni. Mindazonáltal ma már meg kell tenni minden lépést, minden intézkedést és kísérletet, nehogy úgy járjunk mint a főgimnázium és kir. tábla terveivel, melyek megnyeréséért csak akkor kezdtünk mozogni, mikorra más városok már bevezették tényekkel előztek meg bennünket; de actióba kell lépni annyal is inkább, mivel csak nem régiben ama szemrehányásokat kelle hallanunk a „testvér-várostól“, hogy anyagi veszteségeinknek okait „maradiságunkban“ kell keresnünk.

Köszeg régi város és bir városi jeleggel és mindama kellékekkel, melyek alkalmassá teszik, hogy vidékének központja legyen s a vidékének értelmi, gazdasági érdekeit irányadólag dominálhassa. Mint ilyen nemcsak megérdemli, hanem praetendálhatja is, hogy rá az ország intézői, a magas tényezők figyelmet fordítsanak már azért is, mert e város a magas kincstártól soha semmi-féle anyagi segélyezésben nem részesült a város érdekeinek emelése tekintetéből.

A megyei kikerekítéseknél Köszegét vármegyei központtá, illetőleg székhelylyé kellene tenni; és ezt ellehetne anélkül is érni, hogy ez által

Szombathely, az anynyira pártfogolt kegyencz, érzékeny rövidítést szenvedne!

Csak a térképre kell egy pillantást vetnünk, hogy beláthassuk, miszerint igen természetellenes az a viszony, melyben Sopronmegyének szomszédságunkban fekvő községei léteznek, melynek következtében ügyeik miatt a Sopronmegye északi határán fekvő központba kell fáradozniok és költenek. Ezen községek régóta elégedetlenek és zúgolódnak.

Másrészt Vasvármegye, melynek területe 5034 kilométer és lakóinak száma 331-600, — egyike az ország legnagyobb megyéinek és így aránytalanul nagy terjedeleme és lakossága, mely a jó adminisztráció és jó és olcsó igazságszolgáltatás szempontjaiból sem maradhat meg jelen beosztásában.

Vasvármegyéből tehát igen könnyen, alig észrevehetően kilehetne kerekíteni legalább is a mostani felső-eöri és községi járásokat és Borostyánkő irányában át Sopronmegyébe — Szt.-Márton határa mellett el Kapuvár határáig s onnan le a Rábáig húzandó vonalon belül eső most sopronmegyei községeket Köszeg vármegyévé kellene összesíteni, úgy hogy ez utóbbi Vas- és Sopronmegyék között — Györmegyével lenne határos. Ez esetben Köszegvármegye csakhamar kiépítene egy vasutat Kapuvártól Köszegig és innen Rohonzig; mit teljesen kiegészítene a sopron-községi vasutvonal és Köszeg minden irányban olcsón és rövid uton volna megközelíthető a megyéje bármily távolabbi részén eső község lakosai által,

úgy hogy peres és közigazgatási ügyeit mindenki olcsón és gyorsan elintézhette.

E most fölvetett eszme az érdekeltek által bizonyára ápoltni fog és kellő jóakarattal és összetartással mellett meg is valósulhat. Ez esetben pedig Köszegre új nap derülne; lenne ipari és kereskedelmi forgalma; falaink között meghonosulna a jólét és boldogság; melynek részletesebb eseteletését ma még időelőttinek kell tartani ugyan, de amit elképzelhet és következtethet akárki is.

Annak idején tehát az országgyűléshez kell folyamodni, mert a megyék kikerekítése csak a törvényhozás által eszközölhető; ott kell majdan adatokkal bebizonyítani, hogy ez nem pusztán ábrándkép, hanem kivihető dolog, ezt támogatja a mai abnormis földrajzi beosztás és kiválólag Köszeg város érdeke, melynek tekintetbe vételét történeti hagyományok s jogok igényelhetik.

Hogy városunknak az ország régi városai között maradandó helyet követelünk, hogy jövője biztosítására bármily törvényes módokon törekedni akarunk, — ezt el nem vitathatja tőlünk senki, annál kevesbé azok, kik bennünket maradiságról szeretnek vádolni a korszellem előtt!

Mi nem akarunk elmaradni.

Egy községi.

Kereskedelmi s ipari érdekek.

(Folytatás.)

És sürgős orvoslásra sorul a házaló kereskedés ügye is. Ezen üzleti ágat is egy elavult 1852. évi szeptember hó 4-én kelt eszászári nyilt paranc. rendezi, mely a mai viszonyoknak és igényeknek már régóta

TÁRCZA.

KÉRDÍ TÖLEM.

— A „Köszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

Kérdi tőlem édes anyám,
Hogy a szívem szeret-e már?
Kérdezi,
S mit feleljek én neki!?

Ha azt mondom: bizony szeret,
Még megérem, hogy kinevet
Érette,
Pedig hiszen kérdezte!

Ha tagadom, megtehetném,
Hazugságot mondanék én,
De nagyot,
Legjobb lesz ha hallgatok.

Senki ellen így nem vétek,
Legfőlebb ha engem éget
A titok
Bele szinte pirulok.

L E O N.

Elejtett szavak hatása.

— Elbeszélés: Esztertől. —

— A „Köszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

— Ah, de mily soká jó Darvas! — E felkiáltás már több ízben hallatszott a férfiak körében, kik a fiatal hölgyekkel vegyest a thea asztal körül ültek, melyre Aranka, a miniszteri tanácsos ifjabb leánya, ügyelt fel; mint rendesen szeretetre méltó nyájassággal, míg az idősebb Piroška a társalgást vezette.

A ház urnője Diószeghy Jenőné az idősebb vendégek körében ült. — Édes Nagysád! szólította meg egy-éltés delnő, — nem tudja, hogy hol van a mi kedves titkárunk? Igen óhajtanék vele beszélni. Vagy talán már itt is van!

— Nem tudom kedves bárónő, — felelé mosolyogva Diószeghynek, ha még kegyedet nem üdvözlé, ugy nem leend itt.

— Ah, ő csak azért oly udvarias irányomban, mert a kegyed Arankát jár gyakran látja nálam, bár kissé szel fiatal ember, de én mégis nagyon szeretem.

— Valóban ő nagyon szeretetreméltó, édes bárónő! Igen gazdag családból való s kitűnő tehetség, — mondá a tanácsosné élénken.

Az idős hölgy figyelmesen vizsgálódva nézett reá s így szólt: Ime éppen itt jó! ah először is Aranka kisasszonyt üdvözlé, lám, lám! — Ezzel felkelt s a másik terembe ment ismerőseivel beszélgetni, míg Diószeghynek ki más oldalról lön ig-nybe véve, egy futó pillantást vetett a másik szobában mulató leányaira, kikhez épen egy fiatal ember lépett, kinek megjelenése igen vonzó volt; termete deli, tartása elegáns, nagyuri, arczának kifejezése erős, szilárd aka. atra, bátorságra mutat. Ez volt azon ifju, kit a társaság oly érdeklé várt,

ő ugyanazon miniszteriumnál volt titkári minőségben alkalmazva, melynél Diószeghy, s így gyakran találkoztak. Neve: Darvas Elemér.

Beléptekor nem egy szép arcz fordult érdeklé feléje s a ki Arankát figyelemmel nézte, az bizonyára észrevette az örömpirt, mely a lányka arczát átfutá.

Nem lehetett őt szépekné mondani, de végtelen jószág s szendesség honolt arczán, szemeiben szép, tiszta lelke tükröződött vissza. Pirulva fogadá Elemér köszöntését, kívül csak néhány szót válthatott, mert minden oldalról kérdésekkel ostromlák hosszas kimaradása miatt.

— Te, talán kincset találtál, édes Elemérem?! kérde a fiatal Diószeghy Aladár huszárfőhadnagy, — arczod csak úgy sugárik az örömtől.

Az ifju Darvas kaczagva fogadá e szavakat, de nem volt ideje válaazolni, mert egy csinos fiatal menyecske, Halmi Arthurné, fordult feléje s pajzánu mondá:

Édes titkár ur! legalább mondja meg, hol található fel e kincs, mert igen szeretnék rájönni?

— A kincset lidérezek őrzik Nagysád! — felelt a titkár helyett egy magas, barna tüzértiszt, oly jelentőségeltjes pillantást vetve az Aranka felgyelete alatti theakatlan alján lobogó borszesz kekes lángjára, hogy e fiatal leánykák mosolyogva néztek egymásra.

Piroška ma végképen megbizonyodott arról, hogy nővére figyelmét Darvas egészen lekötötte s ennél fogva összes tehetségét a csinos, barna tüzértiszt meghódítására fordítá, kit eddig Darvasért mellőzött. Ez este oly gyönöd, nyájas, előzékeny volt a derék harezos iránt, miszerint az elérkezettnek látta az időt arra, hogy nyilatkozzék. S csakugyan néhány nap mulva Piroška s ő jegyesek lettek.

Ez esemény Elemér boldogságát, jókedvét legkevésbé sem homályosítá el, szerenese kívánatai, miket Piroškához intézett, oly meleg, oly őszinte barátságáról s

nem felől meg, Ezt sok sürgetés és kérelmezésre úgy látszik felsőbb helyen is belátták, legalább erre vall az, hogy 1886. évi április hó 24-én 26,990. szám alatt, a hálózó kereskedés miként leendő törvényes rendezését illetőleg, egy kördívó becsátított a kamarákhoz, melyre köteleességszerűleg kamaránk is válaszolt. Ezen válasznak bevezető részében hangsúlyozta, hogy a hálózó kereskedést, túlélt, a jelenkor közgazdasági életének kereteibe már nem illő intézménynek tartja. Mert az utolsó négy évtized során rohamosan fejlődött közlekedési eszközök, melyek immár az egész monarchiát behálózzák s ezerkaru polypként messze elágazó csápjaikkal a legféltreesebb hegyzúgokba is behatolnak, megsemmisítettek a hálózókereskedés létjogosultságát, mely a forgalomnak a kereskedelem világfolyama által előbb figyelmen kívül hagyott vidékek s a világkereskedelem látkető erei között való közvetítésében állott. E helyett a hálózó kereskedés alkalmatlan, mert számításon kívül eső s ellenőrizhetetlen versenytársává lőn a megtelepedett iparosnak és kereskedőnek, mely kivált a vidék kisebb kereskedőinek és kézműiparosainak, kik pedig az állandó, solid közvetítő kereskedelemnek mind megannyi előhárczosaiul tekintendők, lételet veszélyeztetni, gyarapodását akadályozza.

A hálózókereskedés létjogosultsága eller fentiekén kívül még az is szól, hogy nagy kiterjedésű kamarakerületünkben s valószínűleg Magyarország egész területen alig létezik oly község, a hol a népesség tényleges mindennapi szükségletéről egy vagy több kereskedő nem gondoskodik eléggé s a hol az további szükségletét számtalan országos s búcsuvásárjainkon ne fedezhetné kellőképen. Ezenkívül a hálózókereskedés ellen szól annak ellenőrizhetetlen és semmiféle verseny által nem szabályozott volta, mely annál súlyosabban esik latba, mivel épen az értelmetlen, kiskorú földművelő nép az, mely unszolásának s rábeszélésének áldozatul esik s nagyon is gyakran értéktelen lim-lomot vagy felesleges s élvezetértlen pipercit szerez be jó pénzért. Kamaránk csak ezen álláspontjának megálapítása után választott a felvetett kérdésekre. Ezen válasz a többi kamarától beérkezett válaszokkal egyetemben, ime harmadik éve ott pihen a magas miniszterium valamelyik irattárában, s a hálózókereskedők most is épuja mint annakelőtte, előzónlik földművelő népünket a külföldi tömegtermelés olesó, de selejtes czikkjeivel. Hozzunk rendet e tarthatatlan viszonyokba s a hazai kereskedelem és ipar számára beláthatatlan nagy működési teret fogunk biztosítani.

És szabályozásra vár teljesen túlélt, rendszertelen vásárgyűjtemény is. Ezen szabályozás erélyes, minden befolyástól ment csak a közjólét kívánalmait által vezetett kézre vár, a milyen szerencsére épen most ragadta meg a kereskedelemügyi miniszterium gyepőit. Mindenekelőtt a vásártartó községek s a megtartatni szokott országos-és búcsuvásárosok számát kell tetemesen leszámítani; miután azoknak jelenlegi halatlan nagy száma a közforgalmat teljesen szétforgácsolja s több kárral mint haszonnal jár kereskedelmi s iparos köreinkre nézve. Nézetünk szerint a vásártartási jogot a forgalom tényleges gyűpontjára kellene szorítani s a forgalom körén kívül eső nagyszámú községektől elvonni. S erre épen most kínálkozik a legjobb alkalom, a midőn az italmérsi jog államosítása következtében, a kiváltságok elavult intézmények egyik legutolsó, kimagasló oszlopa hanyatlók porba. Mert a vásártartatási jogosultság legnagyobb részben, szinte ily elavult kiváltságokon alapszik s megszüntetése, még az esetleges kártalanítás esetén sem ütközhetnek, az italmérsi jog államosítása után, nagy nehézségekbe. — Kereskedelmünk, kiváltképen pedig kisiparunkra nézve beláthatatlan haszonnal járna ezen szabályozás. A helyett, hogy most az év fele részét a külföldi vásárokon töltik, mesterségük belterjesebb fejlesztésére fordíthatnának iparosunk gondot, s ha azután vásárra indulnak, azon tudattal kelhetnek utra, hogy árjuk megfelelő kelendősegre is számíthat. Mert manapság a vásározás igen sokszor még a fuvarköztséget sem hozza be, és sok iparosunk nagyon is gyakran saját termelési költségén alul kénytelen árúját elpocékolni, csak hogy valami módon előteremtse a koesi bérét. Mily

oly örömről tanuskodtak, hogy Piroska esodálkozott, miként bízhat csak pillanatra is, miszerint Darvas által szeretetik.

Általános volt a hit, hogy ő, — Darvas — a tanácsos ur családjával összekötöttségbe akar lépni, s hogy őt szerették és szívesen fogadták, azt mutatta a tanácsos ur kiváló kegye, az urnőnek jóakaratu nyájossága, a leánykák szívéllyessége, s a fiatal Aladár barátsága, melylyel Elemér iránt viseltetett.

Darvas Elemér igen előkelő s gazdag polgári családból származott; atya az iparos érdekek egyik kiváló képviselője, jó állampolgár és gondos családfele volt.

Ez úrbóbbi felett senki sem esodálkozhatott, mert neje kiváló gondtal és fényes eredménynyel vitte a házi teendőket s kormányzott férje teljes meglegedésére.

Több testvere között Elemér volt anyjának kedvence, mert Isten leginkább megáldá jó és szép tulajdonokkal, kellemes külseje, gyors felfogási képessége, a veleszületett elegancia hozták magukkal, hogy az anyja inkább szeretett vele foglalkozni, mint legidősb fiával, ki később atya üzletét vette át, — vagy leányaival, kik igen fiatalon s előnyösen mentek férjhez.

Mindenre inkább volt Elemérnek kedve, csak a kereskedői pályára nem, s ebben anyja is támogatta, ki diplomaciai körökben szerette volna látni fiát; az apa ennek szintén nem volt ellene, ha ugyan fia önérejből, tehetségei, tudománya által képes leend a politikai téren magasabb polezra jutni.

Sokoldalú kiképezetése, ritka tehetségei, finom társalgási modora által csakhamar kedvence lett a társaságoknak, különösen pedig a nőknek, és csakis tudományszomjja, pihenési nem tudó s nem akaró lelke s magasra törő szelleme tarták őt vissza, hogy a hia-

roppant befolyással lenne a fekete ünnepek ezen halatlan nagy számának lejobb szállítása földművelő népünk erkölcsi életére, munkásságára s vagyonosodására, nem szükséges bővebben is fejtegetnünk.

Hogy e mellett még a jelenleg oly nagyon felkapott áruraktárakkal, bazárokkal stb., melyek mind megannyi terjesztői a külföld selejtes termékeinek, szinte alaposan el kellene bűnni, magától értetődik.

Indíványozom ennelfogva, méltóztassék a tekintetes kamarának ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által felvetett harmadik kérdés megoldásául, küldötijeinek a következő utasítást adni:

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara ipari termelésünknek saját területünkön való fokozása czéljából, a közjólét általános emelésér, a kereskedelmi utazók, a hálózó kereskedés és a vásárgyűjtemény s a repülő áruraktárak s bazárok teljeit korlátozását tartja égetően szükségesnek.

(Vége következik.)

Belföldi szemle.

— Szépirodalmunk helyzete fölött tartatott felolvasás, a fővárosi írók és művészek társaságában. Az előadó a nyilvános ingyenes könyvtárak felállítását sürgeti. — Több irodalmi férfiú és írónak az ügyvédekhez szólása gyűlési jelleget adott a felolvasásnak. A kultuszminiszter képvisellette magát ez értekezleten s megígérte, hogy támogatni fogja a törekvéseket az irodalom helyzetén segíteni.

— A magyar országgyűlés képviselő házának újra rendkívül zajos ülései vannak. Az ellenzettek szónokai mind Tisza Kálmán személye ellen törnek és nyíltan ki is jelentették, hogy a miniszter lökött detronizálni akarják és addig nem is nyugosznak meg, míg ezt ki nem viszik.

— A főváros tejfogyasztása. Egán Elej orsz. tejgazdasági felügyelő az orsz. közegészségi együletben felolvasást tartott a budapesti tejpiaczirol. Eszerint Budapest naponta 123-000 liter tejet fogyasztanak. De ebből csak 10 napi szigorú vizsgálat alatt romlottnak vagy hamisítottak bizonyult a IX. kerületben 77% a tizedikben 69 s így fogyó arányban, a IV. kerületben csak 15%.

Helyi és vidéki hírek.

— Áthelyezés. Bründl Jenő ur volt pápai postatávírótiszt Anesini ur helyére ide hozzánk áthelyeztetett. Üdvözljük!

— A közleg-szombathelyi vasutnál személyváltozások történnék már a legközelebb, hír szerint az állomásfőnök is más állomásra helyezték át. Blaha rakárnok ur állomáselőjáróvá lett kinevezve s új helyét a napokban el is foglalja; Barbarits kalauz úrról is mondatik, hogy máshová lesz áttéve. Úgy látszik a mi vasutállomásunkra olesó emberek is elég drágák!

— Hymen. Wessely Ferencz ur az Eszterházy hercegi urodalom erdőfelügyelője esütörtökön e hó 28-án vezette oltárhoz Glancz Malvina kisasszonyt, a helybeli adóárnok ur kedves és szép leányát. Sok boldogságot kívánunk az ifju párnak.

— Hajtővadászatok. Mult vasárnapon Binder János ur területén tartott hajtővadászaton esett 59 nyúl és két őzbak; — Pulez tábornok ur keddi vadászaton 69 nyúl és több fogoly.

— Postai tudnivalók. F. évi december 1-től belföldre (csak a magyar szent korona területén) a nyomtatványok díjfokozata következő: 10 grammig 1

leha, elkapatott, csak üres élvezeteket hajhászó férfiak számát ne szaporítsa.

Fájdalom! szegény anyja nem soká gyönyörködhetett fiában, — mert mielőtt Elemér bevégezte volna tanulmányait — elhalt, gyógyíthatatlannak látszó sebet ütve szeretői szívében.

Nem levén a gyengéd anyai kéz, mely vezesse, csakhamar elragadta őt is az élvezetek árja s talán el is veszett volna, ha nem ismerkedik meg Diószeghnyével, kinek jó, nemes szíve és élénk részvéte, érdeklődése öntudatra ébreszték az ifjut, ki a derék nőt utóbb anyjaként tisztelte és szerette.

A tanácsos, ki az öreg Darvasnak iskolatársa volt, védzárnyai alá vette Elemert, miután felismerte annak kiváló tehetségét, talentomát, erélyét. S midőn ő pirtolása alá vette az ifjut, azonnal mindenki érdeklődött iránta; a tanácsos bevezette őt családjá körébe s örömmel tapasztalta, hogy neje s gyermekei élénk figyelemmel vannak Elemér irányában.

A tanácsos ur titkos örömmel gondolt azon eshetőségre, hogy Elemér az egyik, vagy másik leánykába beleszeretvén a családtagok közé felvételét óhajtaná; a minék Diószeghy csak örülni tudott volna, mert ismerve a jeles ifjut, szép jövőt jósolt neki.

Elemér a három hölgy közül leginkább szerette Diószeghnyét, de azért a leánykákhoz is vonzódott, sőt a ház fiával Aladárral is, — ki nála egy pár évvel ifjabb volt — csakhamar megbarátkozott; s miután a tanácsosné estélyeiről soha el nem maradt, a mely alkalmakkor főleg csak Arankával társalgott, ő vele táncolt, őt tünteti ki a többiek között — elfogadott udvarlólul tekintetett.

Folytatása következik.

krajczár, 50 grammig 2 krajczár, 250 grammig 5 krajczár, 500 grammig 10 krajczár, 1000 grammig 15 kr.

Jajda, sk.

posta- és távirtdafőnök.

— Dr. Saary albiró ur a napokban hátralévő szabadságidejének élvezésére szülőföldjére utazott. Két hét múlva tér vissza.

— Megyénkben a tis tujítás határnapjával a megyei törvényhatóság december 19-ét tűzte ki. E tárgyban az előtervezetet december 9-én d. u. 5 órakor a megyeház terében fog megtartatni.

— Főt. Molnár János róm. kath. érd. esperes úr ki néhány évig városunk lakója volt s az ősz elején inocen Nagy-Kanizsára költözött, a napokban itt időzött.

— Szombathelyen sörgyárat készülnék alapítani; valószínűleg ebben is a mi érdekeinket óhajtván előmozdítani.

† Hirtelen halál. November 26-án virradóra Draskovits helybeli kőművesmester szívzsebűdés folytán hirtelen elhalálozott. A szerencsétlen özvegy 7 gyermekével siratja a hirtelen halálal kimultat. Béke hamvaira!

† Halálozások. Rieman órásmestert családi gyász érte 18 éves leányának elhalálozása által.

— A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének központi igazgatósága legközelebb körlevélet fog kibocsátani, amelyben tudul adja, hogy mindazokat akik valamely fióktelepbe tagokul előjegyeztették magukat a szövetkezet tagjaiul tekintti és amennyiben tagsági díjaitat felszólításra be nem fizetik, — azokat bírósági utján kényszeríti a fizetésre. Jobb lesz tehát na tagsági könyvecskét mindenki beváltja.

— Vasvármegyei szinpartoló egylet alapszabályai elkészültek s a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett felterjesztettek.

— A bolond Kádit dühöngései folytán végre is el kellett szállítani az országos tébolytába. A tőle elvett ingóságok közt találtak egy 90 frtról szóló takarékpénztári könyvecskét és 30 frt. készpénzt, ami természetesen az ápolási költségekre jó lesz.

— Gazdag szegény. A Schey féle Aibrechtinumban a mult napokban elhalt egy szegény öreg nő, ki után egy 1340 frtos takarékpénztári betétkönyvecskét és 60 frt készpénzt találtak, ami nem is megvetendő hagyatékot képez.

— Öngyilkos festősegéd. Mult hó 15-én Sárvár körül egy festősegéd a robogó vonat előtt a sínekre vetette magát és darabokra szagatva szörnyet halt.

— A szombathelyi országos vásár mult héten igen silány volt mint a városunkon haza szállingózó lékavölgyi vásárosok beszélgették.

— Hirdetmény. Az alulírt kerületi kereskedelmi és iparkamara reszeröl ezennel közhírré tétetik, hogy a pozsonyi es. és kir. V. hadtest intézősége a f. 1889. évi december 10-én tartandó biztositási tárgyalás alkalmára, 6,400 drb. teli pokrócz, 10,000 drb. nyári takaró, 7,300 drb. lovassági lőtakaró, beszerzése czéljából, a feltétel füzetet beküldötte, mely ezen kamara hivatalos helyiségében a hivatalos órákban, az az reggeli 9—12 óráig és d. u. 2—5 óráig által beekinthető. Sopron, 1889. november 22-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— Hirdetmény. Ő nagym. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. é. október hó 3-án 49,595. sz. arról értesíté ezen kamarát, hogy több rumén kereskedelmi kamara tapasztalata szerint a kü höní kereskedők, rumén kereskedő és iparosozégek fizetés képessége iránti felvilágosításokért üzletszerűen ily levelezésekkel foglalkozó egyénekhez fordulnak, kik a külföldi ezégeknek csak azon kereskedőket és iparosokat szokták ajánlani, kikől közvetítési díjat nyernék, mig másokról, ha ezek meg oly hitelképesek is, kedvezőtlen értesítéssel szolgálnak. Midőn ezen körülményre figyelmeztetők érdekelt kereskedelmi és iparos köröinket, egyuttal felhívjuk őket, hogy emített irányu felvilágosítások végett a rumén kereskedelmi kamarákhoz forduljanak, mett rumén ezégek fizetőképessége tekintetében egyedül ezek képesek megbízható felvilágosításokkal szolgálni. Sopron, 1889 ik évi november 9-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— Hirdetmény. A spanyol vámhivatalok egy folyó évi szeptember hó 25-én kelt spanyol királyi rendelettel utasítva lettek, hogy a szerződéses államokból a spanyol kikötőkbe érkező lisztet 1889. december 1-től kezdve csak is származási bizonylatok előmutatása mellett kezeljék a szerződéses vámtarifa tőtele szerint. A származási bizonylatok kiállítására nézve, Spanyolországban a következő határozatok vannak érvényben: I. A származási bizonylatnak a termelő vagy gyáros, vagy az általuk meghatalmazott személy részéről a termelés vagy raktározás helyön székelő áatóság előtt tett azon határozott és hivatalos nyilatkozatot kell magában foglalnia, hogy az áru melyre a bizonylat vonatkozik, saját gyártmánya, vagy saját termelvénye. Ily hatóságok az egyes országok viszonyai szerint lehetnek: a polgármester, a kereskedői és iparkamarák, a rendőri hatóságok és a közjegyzők. — Az emített hatóságok aláírásai a budapesti vagy fumei spanyol konsulok által hitelesítendők, kik ezen eljárást díjtalanul eszközlik. II. A bizonylatban kiteendő a csomagok mennyisége, jegye, száma és elegysulya, továbbá az áru minősége és neme. III. A bizonylatok spanyol vagy francia nyelven állíthatók ki. — A más nyelven kiállított bizonylatokhoz a spanyol fordítás melléklendő. — A fordítás hiteles tolmács, vagy a spanyol konzulátus által eszközklendő. Sopron, 1889. évi november hó 15-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— Az első hó nálunk f. é. november 26-án, mult kedden esett le a gyermekek rendkívüli öröme és ja

szegény emberek ijesztésére. Beállott a természetes tél. 28-án valóságos hófúvás volt.

— **Heller féle zenélő-művek.** Már sokszor volt alkalmunk e helyen a Heller-féle zenélő művekről diés-röleg nyilatkozni. Nem csak azért mert a Heller-féle művek a legtöbb kiállításon kitüntettek, mint legutóbb Zürich, Melbourne, Nigy, a Krems és Antwerpeni kiállításokon, akarjuk a közönség figyelmét egyárra felhívni, hanem mert előmértjük, hogy a nevezett gyár készítményei a közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából a legzselzerűbb és legszebb ajándékokat nyújtják. Alig lesz valaki, akit egy zenélő mű meg nem örvendtethetne. Hányan vannak kik a bereg ágyhoz lánczolva, vagy pedig miután semmiféle hangszert nem játszanak a zene vidámító hangjait nélkülözni kénytelenek, vagy pedig az is, hogy a vidéken lakóknak csak ritkán van alkalmuk hangversenyeket sbit látogatni. Mindezeknek és különösen a tisztelt papságnak nem ajánlhatjuk eléggé, hogy maguknak egy Heller-féle hangszert szerezzenek már annál is inkább, mivel a gyár a legszebb repertoirt állítja össze és a legújabb zeneszerzeményeket is nyújthatja. Ez alkalommal nem felejtetjük el megemlíteni, hogy a gyárhoz vendéglősök, szállodások, és egyesektől köszönetnyilvánítások érkeztek. Hasonló üzleteknek ajánljuk, hogy egy ily zeneművet helyiségükben felállítsanak, mert ezáltal helyiségüket bizonyosan kétszer, de háromszor annyi közönség fogja látogatni és behozza rövid idő alatt a költségeket is, — megjegyzendő hogy a gyár a legelőnyösebb fizetési feltételeket nyújtja. Miután a nyers anyag árak leszállottak a gyár eddigi árjegyzékéből 20% engedményt ad és pedig a legkisebb megrendelésnél is, így mindenkinek lehetővé van téve hogy magának egy zenélő művet szerezzen. Illusztrált árjegyzékek kívánatra bérmentesen küldetnek. Ajánljuk azonban, egyesek a gyárhoz „Bern (Svájcz) fordulni, miután ez eskis Nizzában tart raktárt és sok más gyártmányok mint Heller-félék árusíthatnak. Arra is jó figyelni, hogy minden műven ott legyen a gyáros (J. H. Heller) neve, ki a legtöbb udvar szállítója.

— **Schaumann Gyula gyógyszerész gyomorsója** az eddig forgalomban volt étrendi szerek legjobbika, évek hosszú során át leginkább jónak bizonyult az emésztési szervek különféle zavarainál, étvágytalanságnál, gyomorégésnél, gyomorhurutnál stb. stb. Hogy mennyire kedvelt és mily általános elismerésben részesül e gyomorsó, bizonyítja ama számos bizonyítvány és hálaíratok annak sikeres használatáról. Igen sok orvos rendel és ajánlja Schaumann Gyula gyomorsóját, mely a városokban és falvakon mint nélkülözhetetlen és megbízható háziszser, a legjobb hírből áll. Kapható minden gyógyszerárban. Egyébiránt utálunk a mai lapunkban megjelent „Gyomorsó Schaumann Gyulától” című hirdetésre.

Legnagyobb szerencséje

az embernek kötségekívül a jó emésztés, mert csak így üríthető meg a testnek egészséges, életképes állapota. Az emésztés zavarai általában a gyomor bajai általános betegségei az emberiségnek s tudományosan is be van bizonyítva, hogy alapjai ezek sok más és komoly betegségnél. Fájdalom, lehetetlen volt sokáig általános gyógyító szert találni e betegségek ellen, a míg Warner Safe Cure-jében felfedezték azt az orvosságot, mely e betegségek gyökeresen meggyógyítja: Sok ezer ember gyógyult meg általa s gyógyul folyton. Így pl. Národny Boruska asszony, pilgrami (esehorzági) háztulajdonosnő, azt írja, hogy a Warner Safe Cure-je teljesen megszabadította őt öt éves gyomorhajától, mely ellen minden egyéb orvosság hiábavalónak bizonyult. A ki meg akar gyógyulni arról, forduljon levéllel az említett asszonysághoz.

Ára egy palacknak 2 frt. Kapható az ismert gyógyszerárakban. Főraktár; Salvator gyógyszerár Pozsonyban és Török J. gyógyszerárban Budapesten.

— **A helyes étkezési rend** bizonyára hatalmas eszköz a számos alhási-bajok ellen, de nem mindenki van abban a helyzetben, hogy az ilyen szoros diétát megtarthassa. Az emberiségnek legalább is nyolcvan százaléka él oly viszonyok közt, hogy még a táplálkozási mód legszükségesebb feltételeinek, vagy általában az életrend s munkaidő követelményeinek sem felelhet meg. E tulnyomó többség számára egyenesen életszükség, hogy egy kipróbált s olesó háziszser mindig kéznél legyen, a melylyel emésztő szerveik működésének zavarain gyorsan s hathatósan segítsenek. Ilyen olesó háziszser a mely már évek óta kitünő hatásúnak bizonyult: Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdacsei, melyről a bel- és külföld minden vidékéről érkezett diésérő-iratok a legékesebben szólnak. Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacsei a gyógyszerárakban 70 kr. egy dobozzal kaphatók; de jól meg kell figyelni a fehér keresztet vörös mezőben s a Rich. keresztnevet. Minthogy Magyarországon a svájci labdacsoznak sokféle hamisítványa létezik: mindenkit óvakodásra intünk; a vigyázatlan vevő az okozandó bajt eskis önmagának tulajdoníthatja.

SÜKETEKNÉK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerű szerek közzöni 23 évig tartó süketiségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leírását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kollingasse 4.

Közgazdaság.

Materialismus és humanizmus.

Általános ismeretes s a dolog mivoltából eredő természetesség, hogy pénzintézeteknél és részvényvállala-

toknál mindenkor az anyagi szempontok dominálnak. Még akkor is, ha az illető intézmény szoros kapcsolatban áll a közügyvel s ha tevékenysége a nagy közönség bizonyos jogos szükségletének kielégítésére szolgál s így annak bizalmával, szolgálata fokozottabb mértékben való igénybevételével létalapja szervek összefüggésben van is; intézkedéseiben, terveiben, újításaiban mindig ama tényezők bírnak döntő hatással, melyek irányt mutatnak annak megítélésére, várható-e azoktól és mily mértékben a társadalmi jövedelmek emelkedése, ily módon van-e kilátás nagyobb haszonra, a részvényeseknek magasabb osztalékra?

Ez korunknak ama szigorú, rideg materialismusa, mely — önzése miatt — a humanizmusról tudni nem akar, ezzel összekötő kapcsolatot keresni és találni nem tud. Jól eső öröm dobogtatja meg szívünket, ha néha-néha, fehérről holló gyanánt akadunk egy oly intézetre pláne részvénytársaságra, mely hazafias érzésből áthatva, szakít ez anyagi, önző rendszerrel s a pénzügyi szempontok figyelmébe vétele mellett előjálul tűzi ki a közügy szolgálatát sőt ezen kívül még a humanizmus oltárán is áldozni kész.

E kevesek egyike — tatán egyetlen — a „budapesti közúti vaspálya részvénytársaság”, melynek a napokban megtartott rendkívüli közgyűlése oly gazdag volt a lelkesült, hazafias és humanus szellemtől áthatott mozzanatokban, hogy ahhoz hasonlót részvénytársaság közgyűlésén eddig még sehol és soha nem halottunk.

Arról volt szó, hogy a társaság a közügy, a közforgalom érdekében az oly nagy fontosságú helyi érdekű — soroksári, szentendrei stb. — vasutak vonatait a főváros belsejébe vezesse s így a környéket a fővárossal szorosabb kapcsolatba élénkebb és közvetlenebb forgalmi összeköttetésbe hozza; arról volt szó, hogy a társaság, a közforgalom érdekében rég kívánatos s a közönség által óhajtott új vonalakat (köztük az Andrássy-utit és király-u czait) új egyvágányu rendszer szerint kiépítsen; arról volt szó, hogy a társaság, cseljainak és tekintélyének megfelelő központi helyiséget emeljen, s végül arról volt szó, hogy a társaság, alkalmazottjai számára jó, egészséges s mindenek felett olesó bérházakat építsen.

(Vége következik.)

Irodalom.

— **Uj zeneművek.** Bodó Alajos fiatal zeneköltőnkől ismét egy füzet magyar eredeti népdal díszes kiadásban jelent meg, a füzet Vidor Pálnak van ajánlva és a következő dalokat tartalmazza:

1. Nem volt nekem, szőke kis lány . . .
2. Vásárhelyi sétatéren Béla cigány muzsikál.
3. Sirok, sirok, nem tagadom sirok.
4. Nossza cigány ne légy álmos.
5. Nem engedik azt az eget.
6. Széna, széna, széna terem a réten.
7. Erdő szélen kis bokorban énekel a pacsirta.
8. Boldogtalan vagyok, mert nagyon szerettem.
9. De sok rózsá van az én hajlékomban.
10. Álmos vagyok, az éjjel nem aludtam.

Ajánljuk a zenekedvelő közönség figyelmébe. Kapható és megrendelhető a Budapesti zenemű kiadóhivatalnál (Weinwurm A.) Károly-utca 3. sz.

— **Uj zenemű.** Táborosky Nándor, nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten, váci utca 30-ik szám, megjelent:

Bayer F. Dallamkorona Uj-folyam zongorára két kézre 1-ső füzet ára 80 kr.

— **Uj zenemű.** Táborosky Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten, váci utca 30. szám megjelent:

„Legújabb Budapesti dalok és népdalok”, melyek a népszínlázban a legkedveltebb népszínművekben énekeltek. Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta Ab-rányi Kornél. Számonként ára 50 kr.

6. Száldogál a fecske.
7. Sujt az átok.
8. Aludj babám aludjál.
9. S r a kis leány.
10. Hét csillagból van a Gönczöl szekere.

E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongoraszóban is befolglaltatnak.

Szerkesztői üzenetek.

— **Z. B.** A kiadóhivatal az előfizetési díjat jövő évi június 30-ig kiegyenlítettnek elismeri. A szellemi rovatba is sziveskedjél értékes péterfilléredből utalványozni! — **Cs. K.** Mi dolog, hogy levelemre se kaptam választ?! A kis barna már szint vallott és perséült!

Felelős szerkesztő: **Csorba Géza.**

Kiadó-laptulajdonos: **Feigl Gyula.**

!!! **A ki nem tudja,** !!!
hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségednek, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipsében, a képekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálaíratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a **vágyva-vágyott gyógyulást** is hamar megtalálták. A könyv **ingyen** küldünk meg.

586/89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Schmidt János** vágodi lakos végrehajtónak **Schmidt György** vágodi lakos végrehajtást szenvedő elleni 171 frt. 58 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a községi kir. járásbírósa területén lévő s vágodi határban fekvő a vágodi 14. sz. tjkvben A. I. 1—9. sorsz. a felvett 2/3 telekre és a 6. sz. házra 928 frt. s az ugyanazon tjkvben A. 7 132. hsz. szántóra, legelőre 152 frt. és a 7 560. hsz. szántóra 157 frt., — továbbá a vágodi 121. sz. tjkvben felvett ingatlanokra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben s így az A. 7 577. hsz. rét 100 frt., a 7 622. hsz. rétre 136 frt. és a 7 623. hsz. rétre szintén 136 frt. kiküáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi január hó 29-ik napján délelőtti 10 óraker Vágod község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri reedelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatói.

Kelt Köszegeen, 1889-ik évi november hó 8-ik napján.

A községi királyi járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbíró.

95/89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Wehofer Samu** grodnói lakos végrehajtónak **Wehofer József** és neje **Adelmann Katalin** v. hodási lakos végrehajtást szenvedő elleni 250 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a községi kir. járásbírósa területén lévő **Városhodász** község határában fekvő a városhodászi 432. sz. tjkvben A. I. 1—9. sorsz. 1/3 telekből Wehofer Józsefet és neje Adelmann Katalint illető fele részre 244 sz. és az ugyanottani 433. sz. tjkvben A. 7 85. sz. 66. népsorszámú házra egészben az árverést 400 frtban ezennel megállapított kiküáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890. évi január hó 22-ik napján délelőtti 10 óraker Városhodász község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 24 frt. 40. illetve 40 forintot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri reedelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatói.

Kelt Köszegeen, 1889-ik évi november hó 5-ik napján.

A községi királyi járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljbró.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7 frt. 80 krtól	8 frt. 20 kr-ig.
Rozs	"	7 " 70 "	8 " 10 "
Árpa	"	6 " 70 "	7 " — "
Kukoricza	"	6 " 90 "	7 " 30 "
Zab	"	6 " 70 "	7 " — "

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	4 50
" II. "	14 40	Marhahus . 1 kilo	— 48
Rozsliszt I. "	13 70	Marha zsir	1 —
" II. "	13 40	Disznóhus . "	— 56
Buzakorpa . "	8 15	" zsir . "	— 96
Rozs " . "	5 —	Borjulus . "	— 60
Köleskása . "	11 —	Birkahus . "	— 40
Dara . . . "	16 —	1 méteröl bükkfa	13 50
Árpa dara . . "	8 —	" / " dorong	10 —
Széna . . . "	2 80	" tölgyfa	9 40
Szalma . . . "	1 70	" " dorong	7 60

